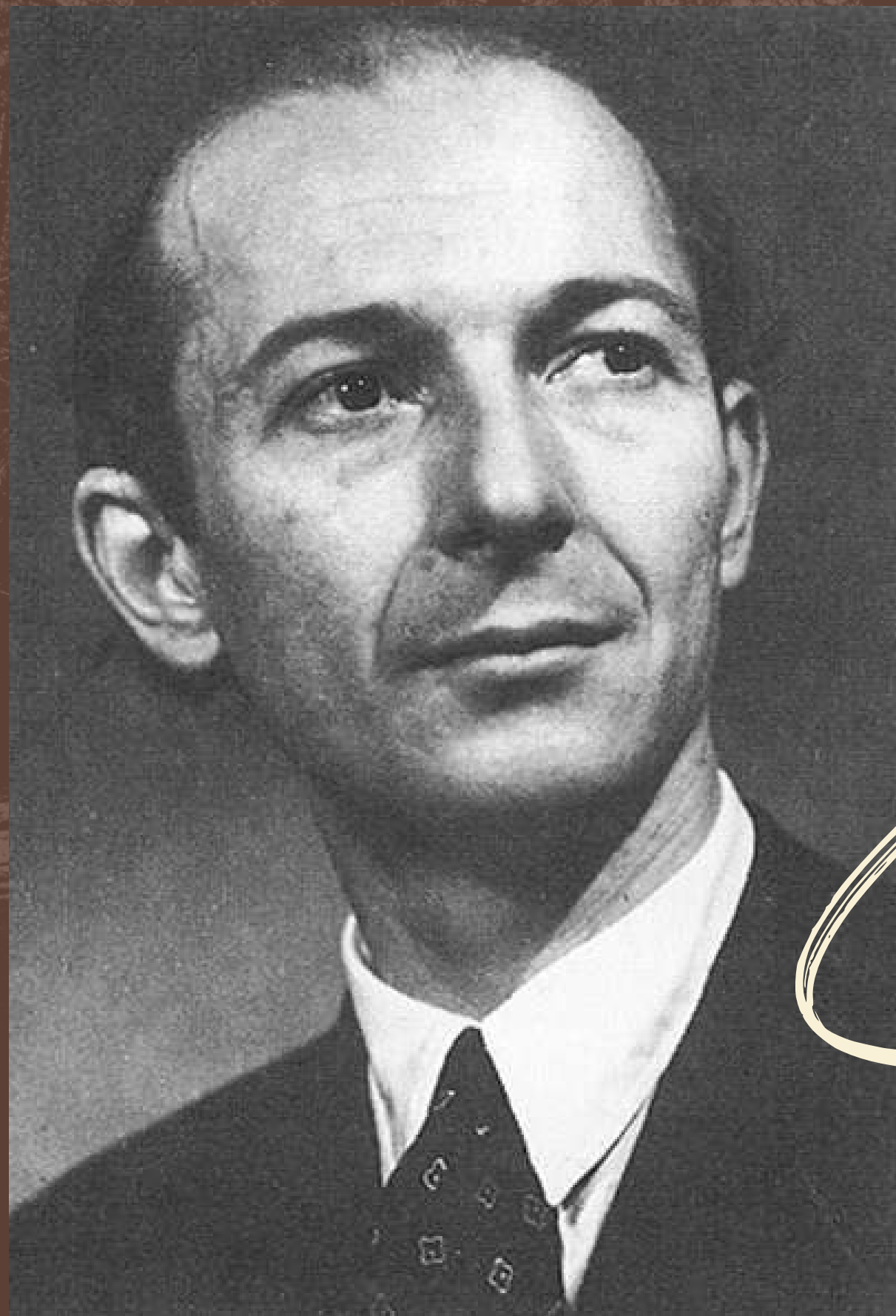

"A test az élni akar, az a
törvénye. S a józan elme is..."
megleli az örömet mindenben."

Emlékezzünk

Sarkadi Imrére

Kossuth-díjas és háromszoros József Attila-díjas író,
újságíró, dramaturg.

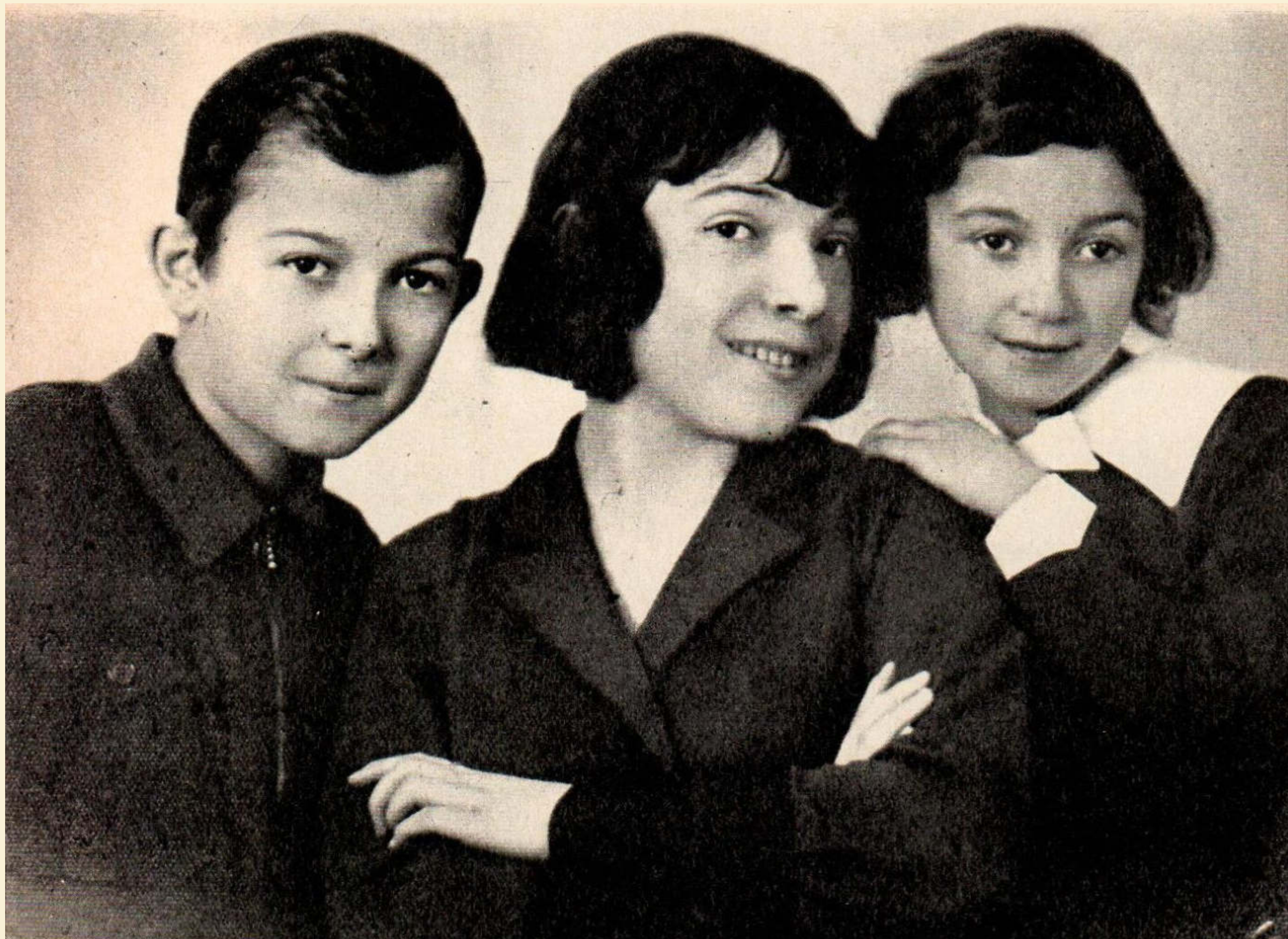
Sarkadi Imre
1921. augusztus 13-án született
Debrecenben.

Édesapja adófőellenőr, valamint
adóhivatali tanácsos volt, édesanyja pedig
tanítónő.

A református kollégiumban fejezte be
középiskolai tanulmányait, utána pedig a
debreceni egyetem állam- és jogtudományi
karára jelentkezett.

Imre 12 éves korában

A három testvér,
nővére Klára és
húga Ida

"...Osztályfőnökének emlékei szerint az irodalomban különös, s mércén felüli érdeklődésről tett bizonyosságot... sokat olvasott - hisz rendelkezésére állt apja mintegy kétezer kötetes könyvtára, melyet minden megkötés nélkül használhatott... Ez a tekintélyes családi könyvtár sem elégítette ki azonban érdeklődését. Már gimnazista korában könyvszámlát nyitott ... Debrecen kiváló antikváriusánál."

*Részlet: Kónya Judit: Sarkadi Imre című művéből
Raktári jelzet: 894 K 69*

Az érettségi tablókép

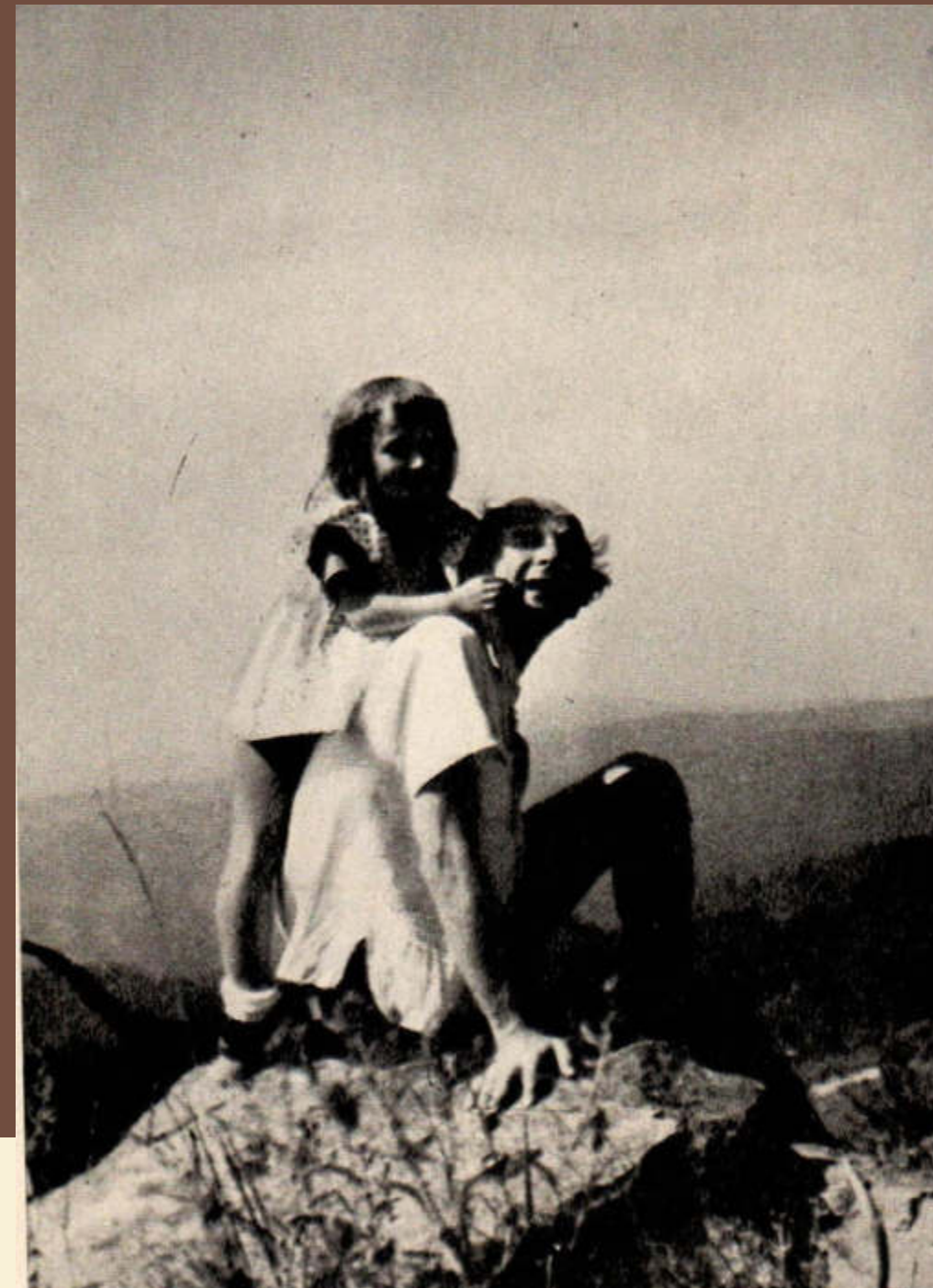
*Debreceni Magyar Királyi Tisza István
Tudományegyetem (1930)*

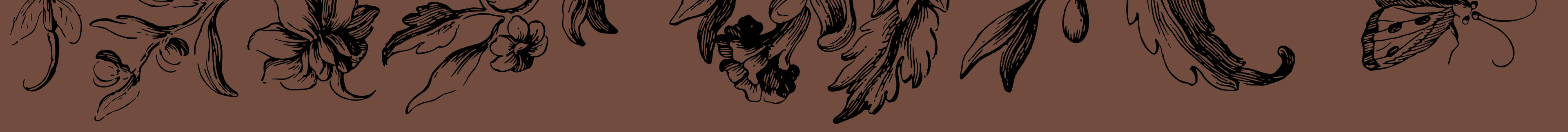
1949. június 9-én vette feleségül Nádas Erzsébetet (Lil),
1954-ben született közös gyermekük Borbála.

Lil és az előző házasságából
született Ádám

Borkával
Galyatetőn

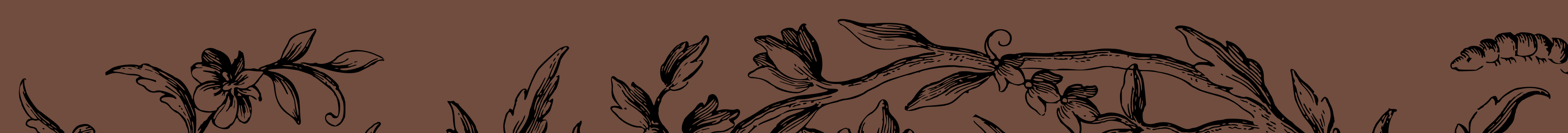

A joghallgatás mellett sok minden más is érdekelte, ezért az egyetemmel párhuzamosan elkezdett *gyógyszerészként* (1941), majd később *nyomdászként* (1943-1944) dolgozni.

1946-ban a fővárosba költözött, hogy szerencsét próbáljon a háború után.

Újságírónak szegődött, és a *Szabad Szó* munkatársa lett.

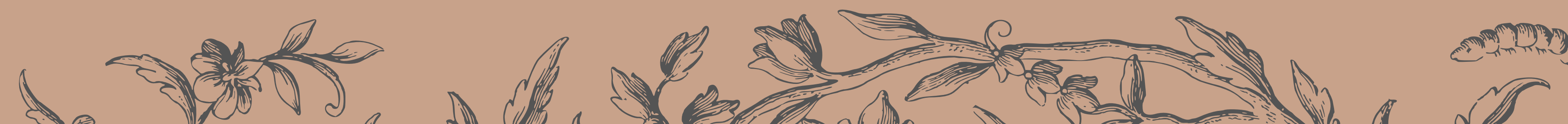
1950-ben a *Művelt Nép* segédszerkesztője, majd 1953-ban tanári állást vállalt a balmazújvárosi iskolában.

"Matematikát és fizikát tanított... A gyerekeket nagy kedvvel tanította, persze nem mindig a tanterv előírásai szerint. Nemcsak az adott tárgyban kalandozott el, s nemcsak a legújabb tudományos kutatás érdekes eredményeit mesélte el szívesen, hanem a fizikaóra keretében is hajlott arra, hogy például a Toldi-t elemezze..."

*Részlet: Kónya Judit: Sarkadi Imre című művéből
Raktári jelzet: 894 K 69*

1955-1957-ben dramaturg volt a Madách Színházban. Első írásait a *Válasz* és a *Csillag* adta ki.

1955-ben írta meg a *Szeptember* című drámáját, melyet a Madách Színház is bemutatott.

A *Szeptember* sikere és az 1955-ben kapott Kossuth-díj után a *Kútban* című novelláját is megfilmesítették *Körhinta* címmel, mely nemcsak itthon aratott nagy sikert, hanem a cannes-i fesztiválon is.

1955 a "legboldogabb" éve.

A művei honoráriumából és a Kossuth-díjból váltotta valóra régi álmát: megvette a vitorlást, Hannibált.

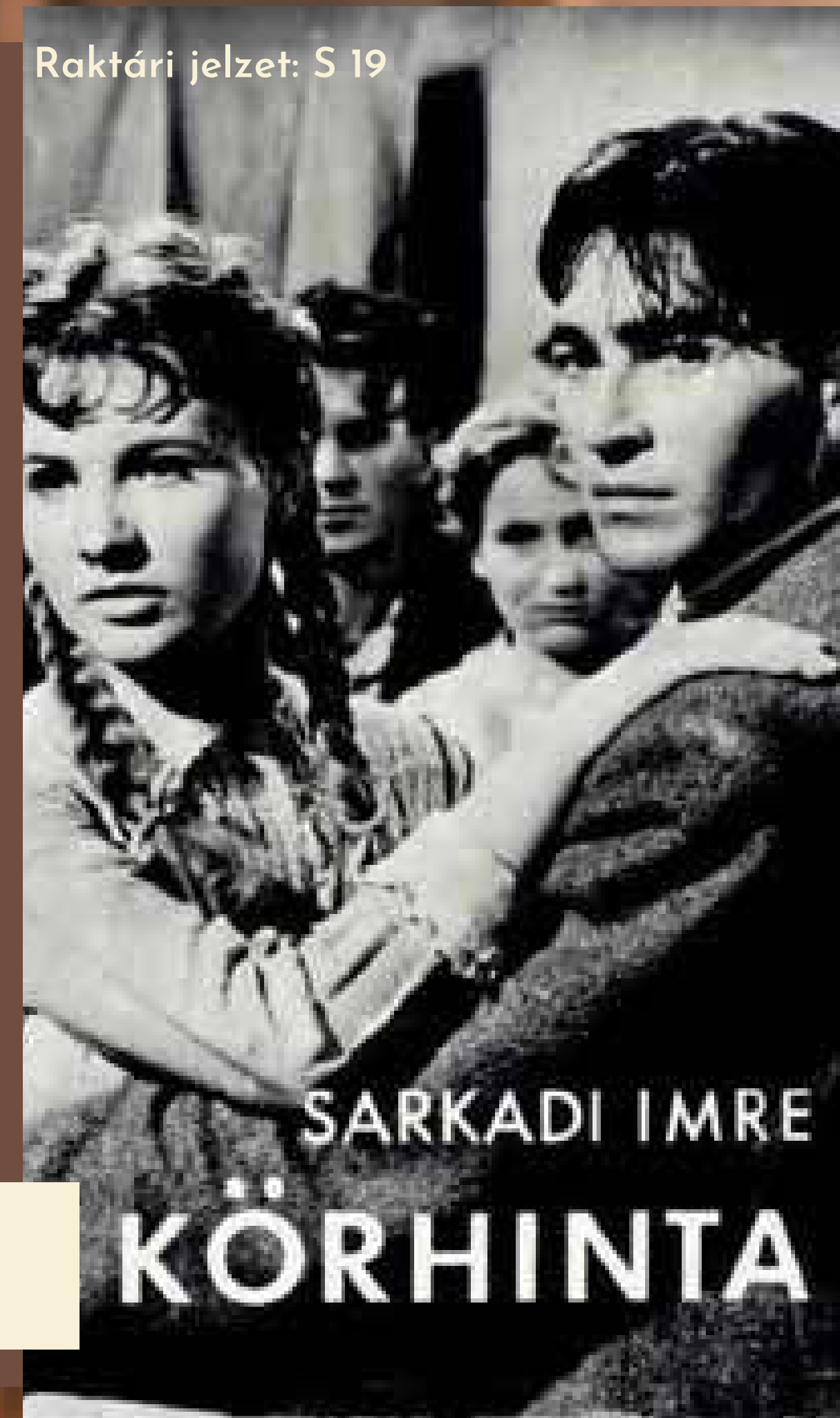

Sarkadi Imre: Kútban

"Az otthoni, tanyai kútuknál történt vagy másfél éve
tavasszal. Máté szabadnapos volt, otthon maradt,
megitatta a tehenet; a disznóknak, aprójószágának is
vizet vitt, gyújtóst aprított, mert a lakók elmentek,
aztán még akart egy vödör vizet felhúzni a
konyhának, akkor megcsúszott a csizmája a sárban a
kút mellett, nekiesett a kútkávéának,
keresztülbucskázott rajta, s benne találta magát a
kútban..."

A *Kútban* című novellájából forgatta 1955-ben Fábri Zoltán a *Körhinta*
című filmet Törőcsik Mari és Soós Imre főszereplésével.

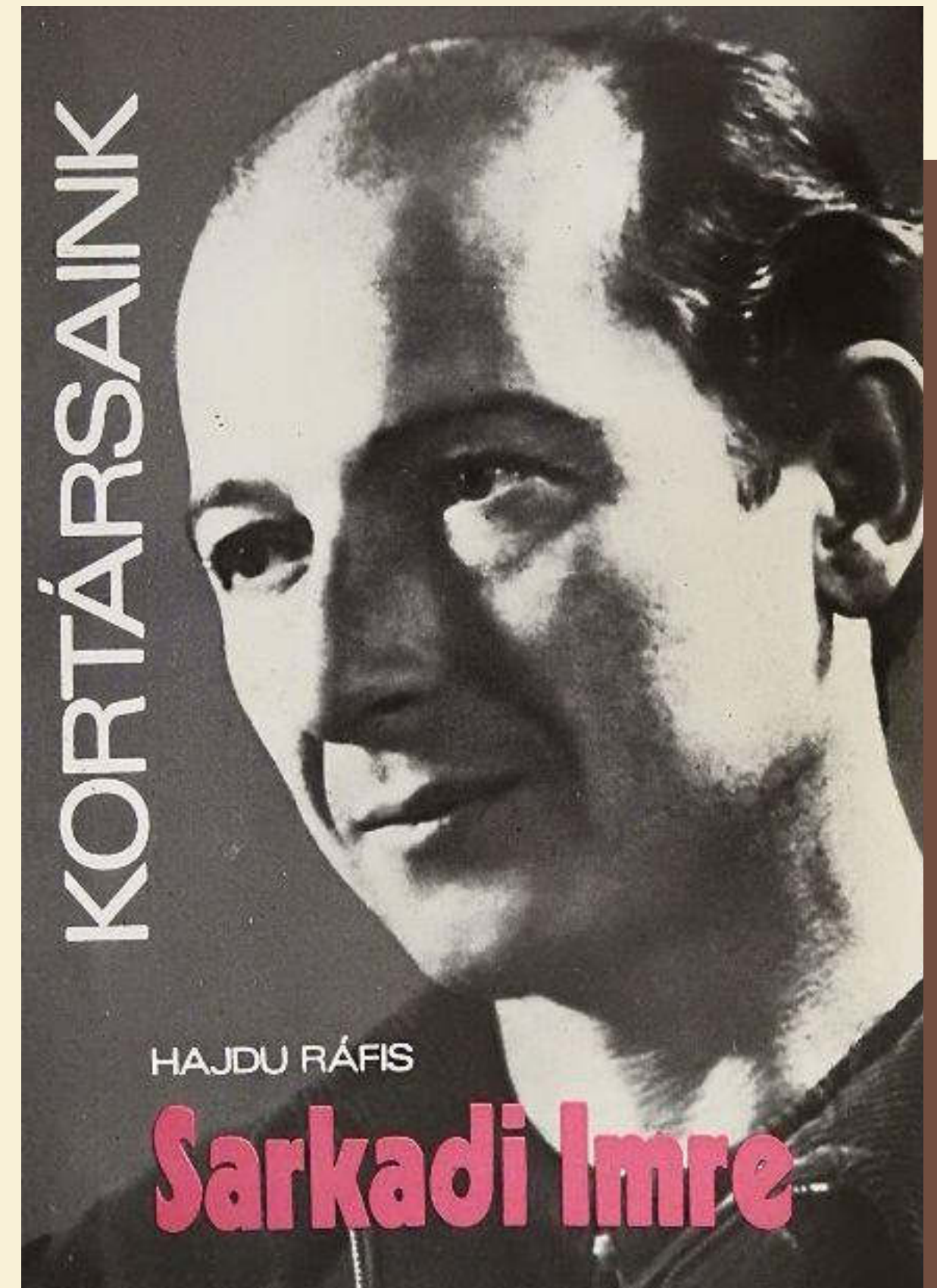
Raktári jelzet: S 19

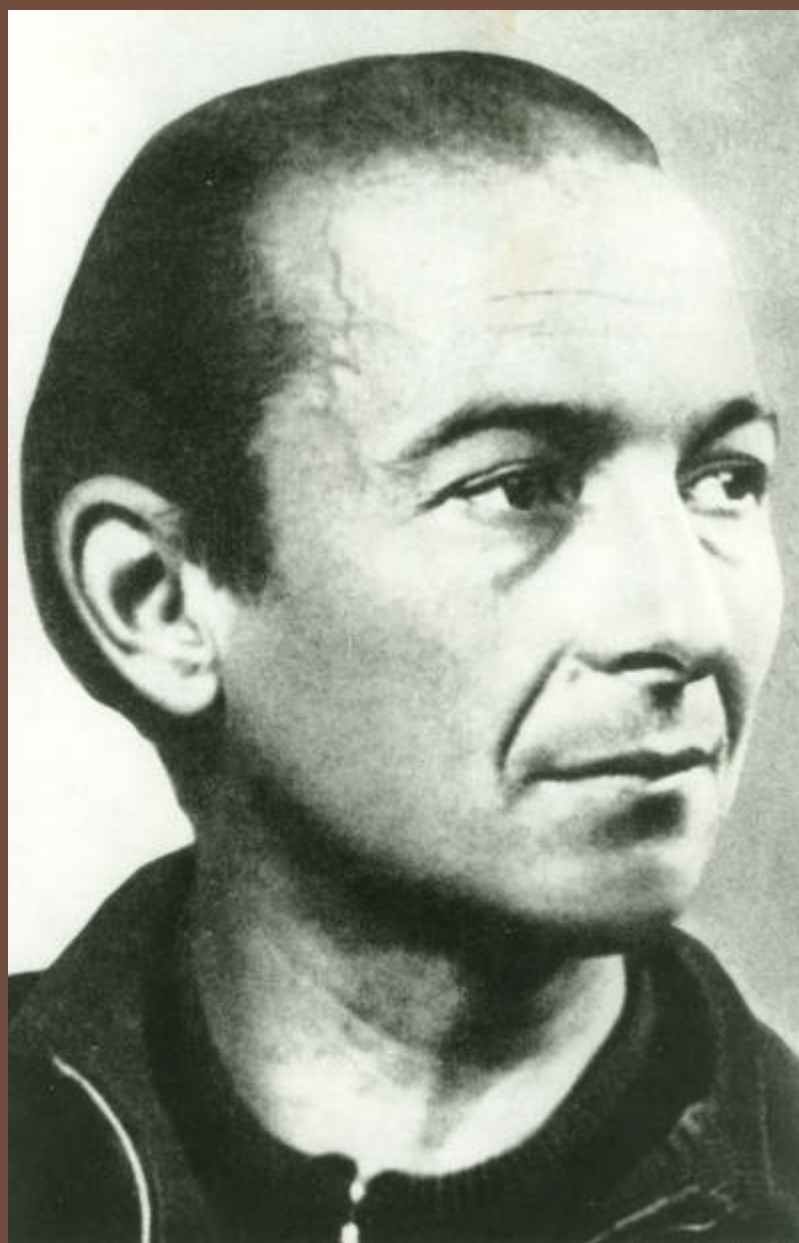
1956-ban nem állt a forradalom mellé, ráadásul ekkor lépett ki a Madách Színházból is.

Sokáig hitt abban, hogy meg lehet javítani a rendszert.

Gondolkodása miatt 1956 után kénytelen volt segédmunkásként dolgozni, hogy eltarthassa a családját.

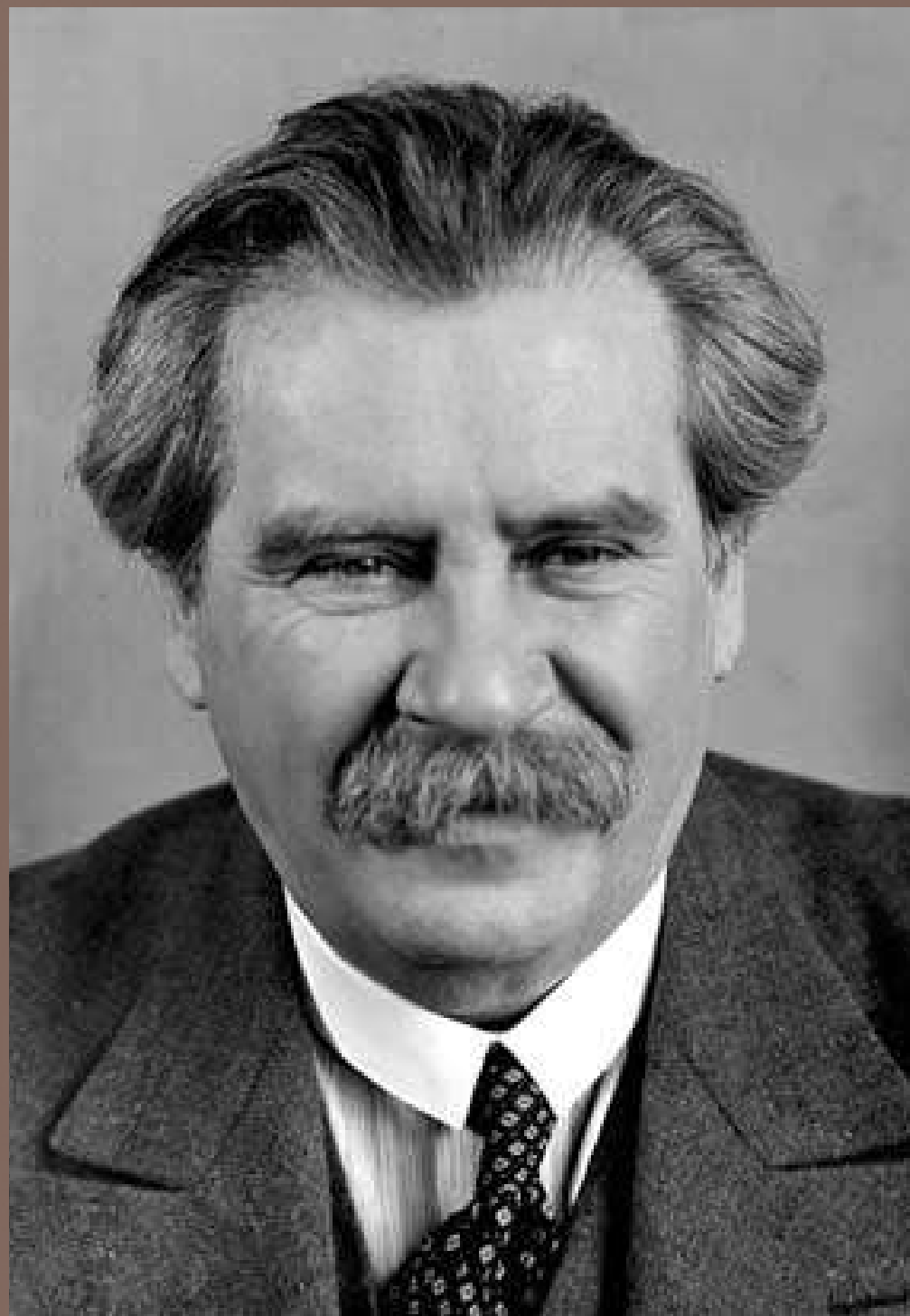

Raktári jelzet: 894 H 12

"Napok óta valami nyomasztó rossz hangulat miatt kínozzatom magam, mikor csak tőlem, csak és kizárólag tőlem függ, hogy az történjék, amit akarok."

- Sarkadi Imre

Az írói eszményképe
Mórícz Zsigmond volt.
Az ő útját kívánta folytatni a
magyar nép történelmi
helyzetéből eredő
konfliktusainak,
a paraszti életkörülmények, és
jellegzetes alakjainak
ábrázolásával.

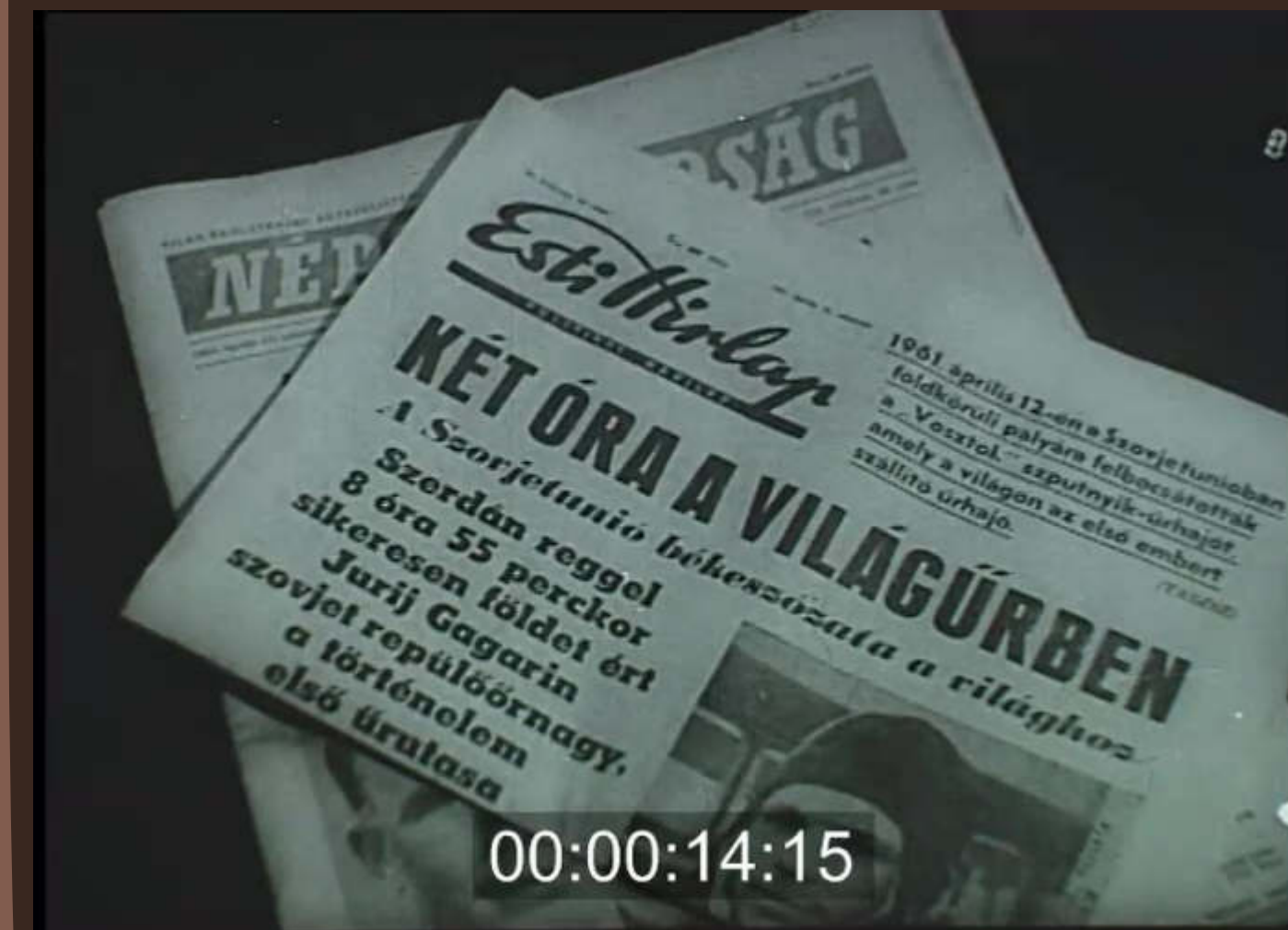

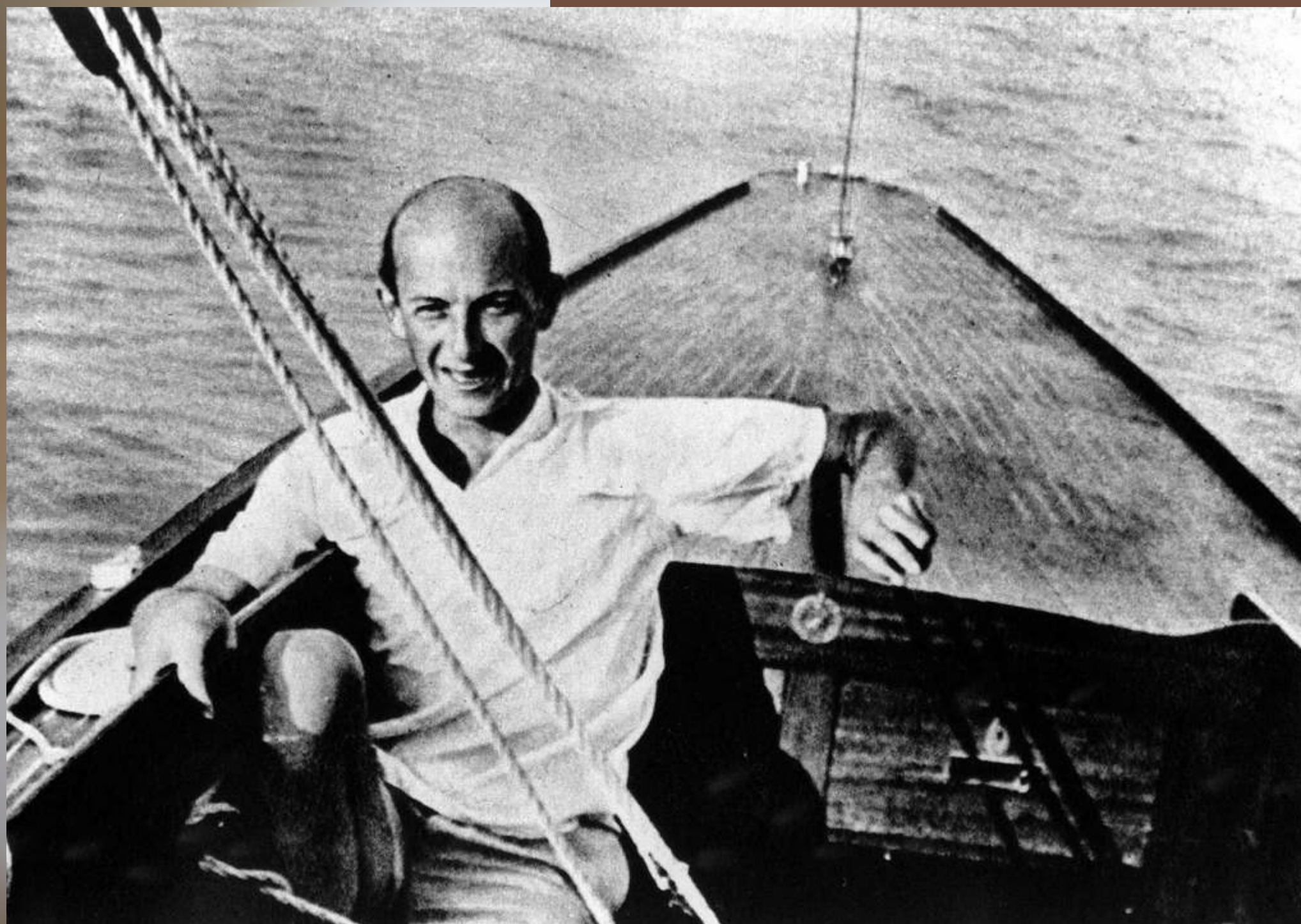
1961. április 12-én Jurij Gagarin a Vosztok-1 fedélzetén megkerülte a Földet, ami világszerte nagy ünnepléssel járt.

Ekkoriban fejezte be az *Oszlopos Simeon* és az *Elveszett paradicsom* című drámáit, és két kisregényét: *A gyáva*, *Bolond* és *Szörnyeteg*.

Ezeket tartják a legsikeresebb alkotásainak.

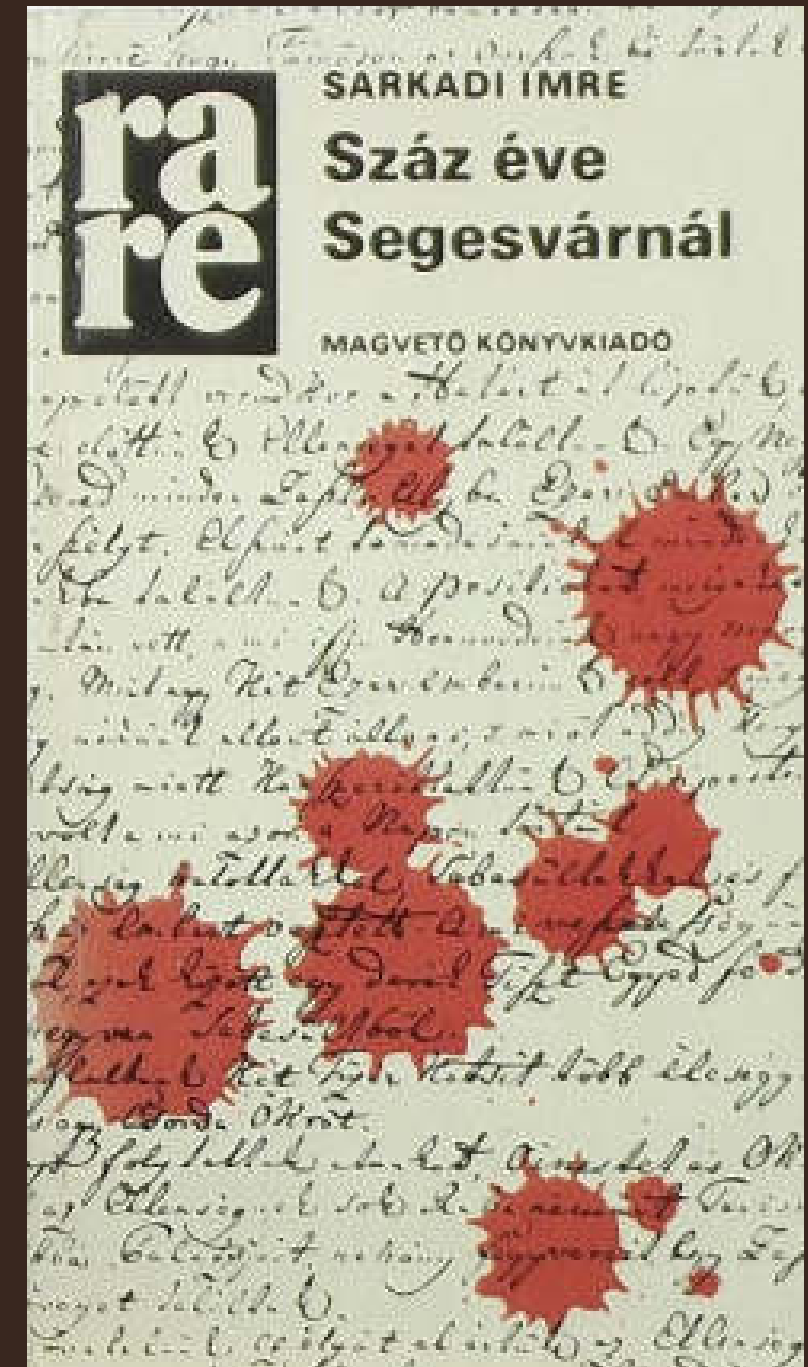

00:00:14:15

Mire a magyarok értesültek
az űrsétáról, Sarkadi Imre
már a Bécsi utca kövein
feküdt.

Egy italos éjszakán
Kondor Béla festőművész
lakásán rosszul kapaszkodott
az ablakpárkányra, és a
magasból az utcára zuhant.

A magánéleti vívódások, és szellemi útkeresés tükröződött utolsó írói munkáiban.

Éppen ott tartott, hogy író és olvasó kortársai végre odasorolják az élő irodalom legnagyobbjai, legeredetibb művészelméi közé, amikor meghalt.

Olyan módon halt meg, aminek az oka soha nem derült ki. Sokan öngyilkosságnak vagy ostoba balesetnek vélik, hiszen egész élete az önpusztításról szólt.

Visszaemlékezések szerint, Sarkadi teraszok korlátain vagy akár tetőkön egyensúlyozott, néha még kézen is járt.

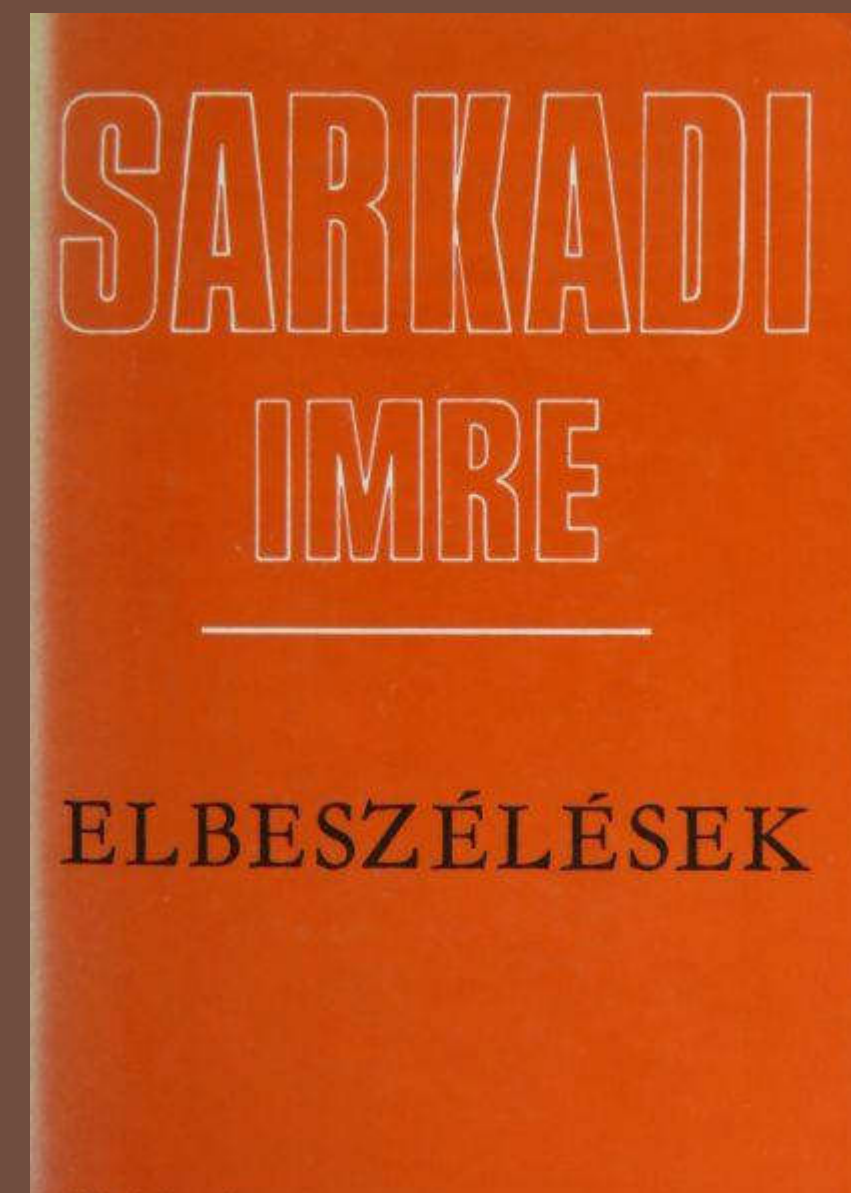
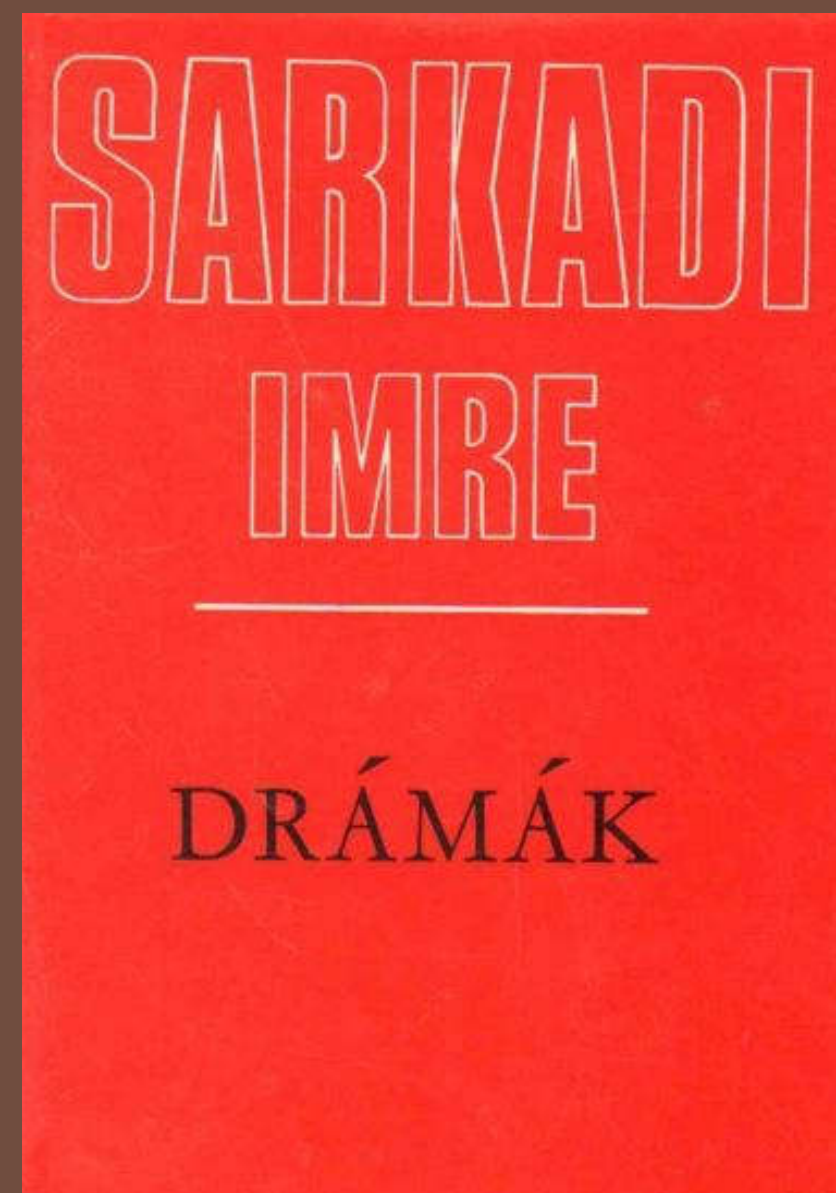
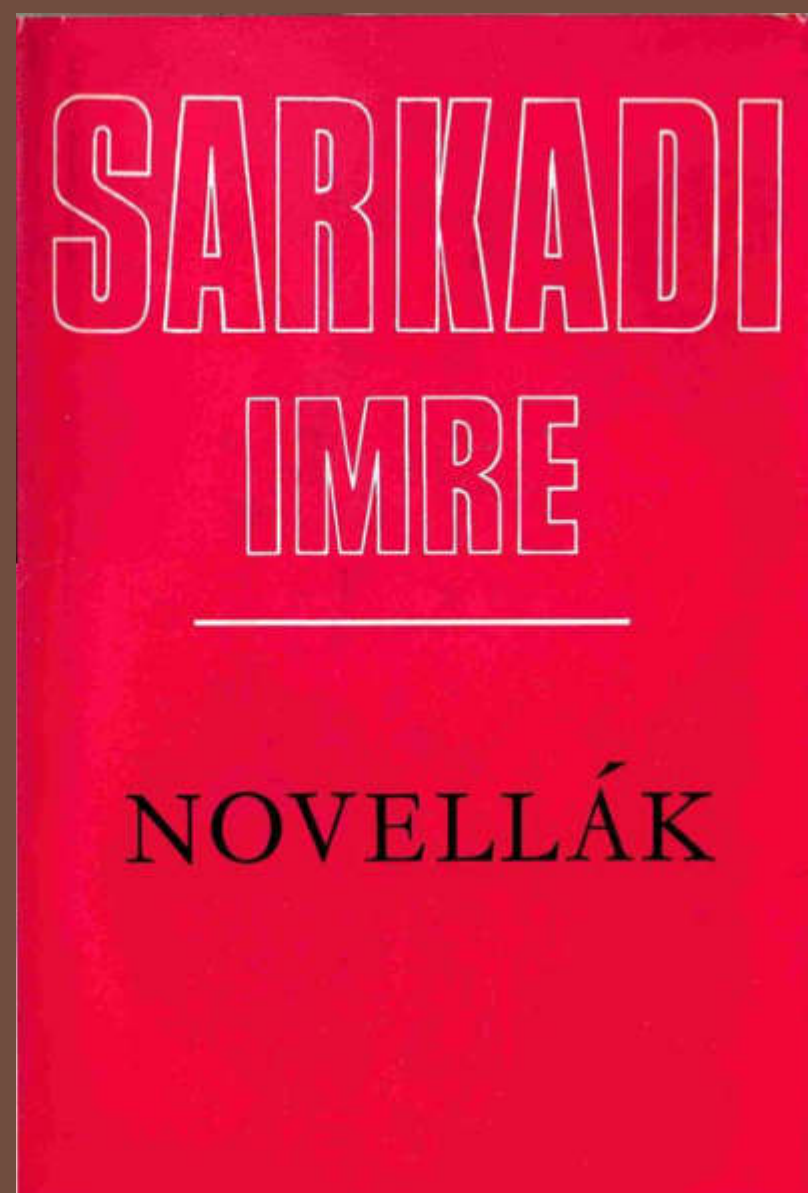
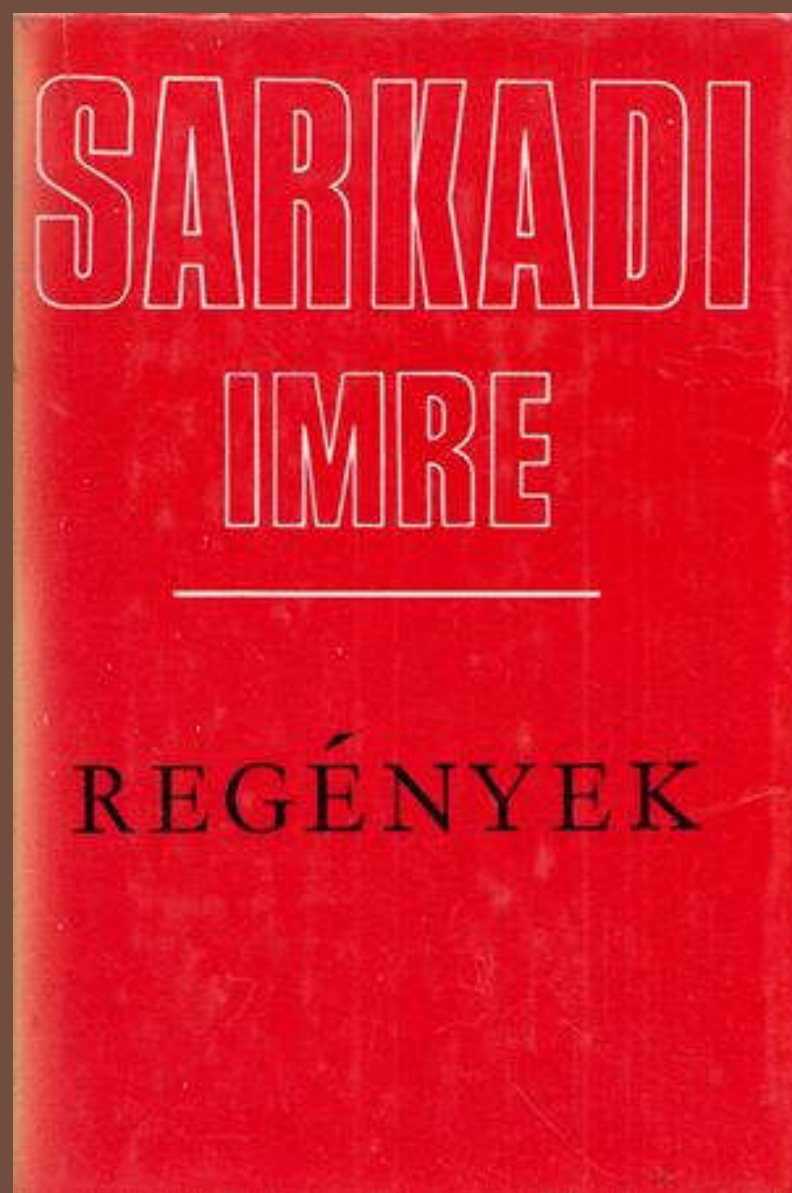

"Amíg az ember él, a saját erkölcsi normái szerint teszi, akármilyen is a helyzete; mindegy, hogy fiatal, utolsó éveit éli-e vagy beteg, vagy akár a síralombházban ül."

- Sarkadi Imre

Ahhoz képest, hogy a legtöbb
kritikus is a generáció
legkiemelkedőbb alakjának
tartotta, Sarkadi Imre manapság
teljesen elfeledett író lett.

Távozása után sok vita volt az életművével és irodalomtörténeti jelentőségével kapcsolatban. Több mint egy évtizeddel a halála után jelentette meg a Szépirodalmi Könyvkiadó a négykötetes életműsorozatát.

Sarkadi Imre síremléke
Budapest

"Ez a legkellémesebb állapot. Mikor az ember csökönyösen vallatja a világot, bár tudja, hogy a feleletekkel nem ér sokat. Azt hiszem, a természettudósok is akkor nyugszanak meg, ha a keresett felelet kétértelmű: akkor lehet tovább kérdezgetni még tovább, nem vész el az egésznek a játék jellege."

Válogatás műveiből

A próféta
Oszlopos Simeon
Elveszett paradicsom
Egressy Klub
Ház a város mellett
Viharban
Bolond és szörnyeteg
A gyáva

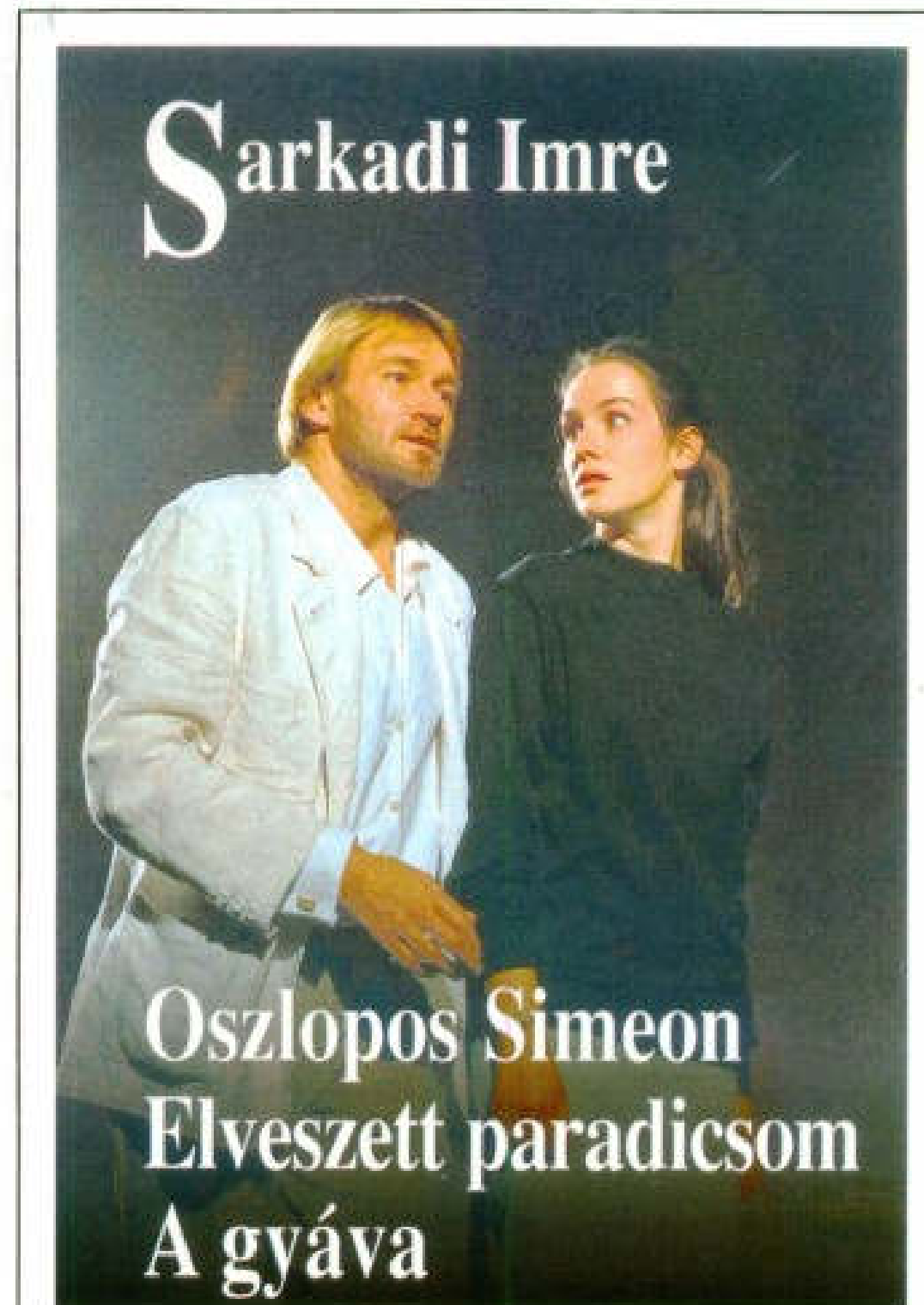
Népgyűlés és hitvita
Holló a hollónak
Nehéz esztendő
Ödipusz megvakul
Párbaj az igazságért
Népítélet
Elektra
Gál János útja

Kőműves Kelemen
Pokolraszállás
A szökevény
Balassi Menyhárt
árultatása
Tanyasi dúvad
Veréb-dűlő
Kútban

Sarkadi Imre: Oszlopos Simeon

"Kérem, Kis úr, a házmester azt mondta, hogy elveszik magától a lakást. Én csak mondtam, hogy az nem lehet, mert Kis úr mindenkivel jóban van, ilyen embertől ugyan el nem veszik a lakást, de hát a házmester azt mondta, hogy Kis úr nincs jóba senkivel, mert Kis úr, magyarán mondva, egy részeg disznó, és nem csinál semmit, hanem várja a sült galambot."

EURÓPA DIÁKKÖNYVTÁR

Raktári jelzet: S 19

Sarkadi Imre: A gyáva

"Vasárnap olvastam a legfrissebb Kortársban ezt a lélegzetelállító, kitűnő kisregényt.

Még aznap este írtam Ignotusnak Londonba, és felhívtam a figyelmét A gyávára. Azt nem javasoltam, hogy emigrációs lap írjon is róla, hiszen ezzel esetleg csak árthatnánk Sarkadinak. Mikor a novellát olvastam, mikor a levelet írtam, még nem tudtam, hogy Imre már négy napja halott. Egy összezúzott test ad engedélyt arra, hogy ma már szabadon beszélhessünk az utolsó műről. Hiszen neki ma már nem árt - és nem használ semmi."

Sarkadi Imre
A gyáva

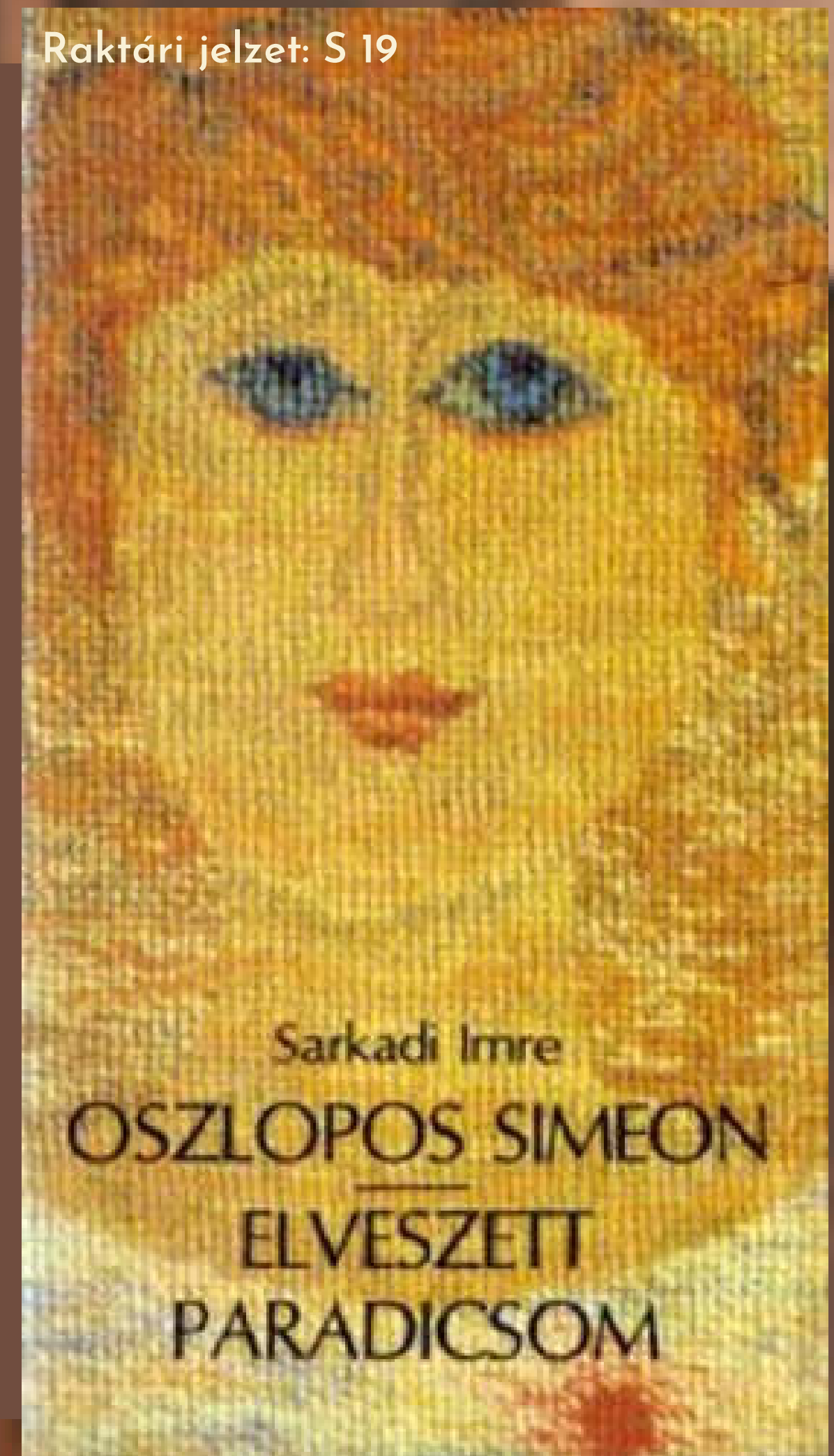

Sarkadi Imre: Elveszett paradicsom

"ivás után, mintha a fejébe szállt volna. Hát veszélyes is lenne neki idejönni. Elcsábítanám, tiszta eugenetikai szempontból. Feltéve, ha emlékeztetne rád, Imre bácsi.

Az emberiséget elvégre nemesíteni kell. Unokáink majd hetvenéves koromba, mikor mi már csak sétáló, kicsit rokkant, de komoly tudományos és kulturális ügyekkel alig foglalkozó emberekként nézzük őket...

szóval a hetvenéves unokák majd, mert majd elfelejtettem, az unokák lesznek hetvenévesek, nem én..."

1921-1961

Készítette: Szitárcsik Eliza
Földes Ferenc Gimnázium